

Jaarverslag SKIN 2013

**Koningin Wilhelminalaan 5, 3818 HN Amersfoort
tel. 033-4450655
www.skinkerken.nl, info@skinkerken.nl**

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Voorwoord	3
I. Inleiding	4
II. Organisatie.....	4
III. Regionalisatie en regionale contacten	5
IV. Huisvesting.....	6
V. Opleiding en kadervorming	7
VI. Jongeren	8
VII. Kerk en samenleving	8
VIII. Overheid en politiek	11
IX. Advies, consultatie en voorlichting	11
X. Onderzoeken en publicaties.....	12
XI. Contacten en samenwerking.....	13
XII. Tenslotte.....	16
Bijlage A: Stichting Vrienden van SKIN	18
Bijlage B: Bestuur en staf van SKIN.....	19
Bijlage C: Ledenlijst SKIN	20

Voorwoord

2013 is voor SKIN het jaar van *friendraising* te noemen. Het is een uitdagend jaar geweest, met name op financieel gebied. Zoals vele organisaties kampte ook SKIN met de gevolgen van de financiële crisis. In de afgelopen jaren hebben wij met spanning de afname van onze (financiële) middelen moeten waarnemen. Vorig jaar bereikte de financiële onzekerheid een hoogtepunt en maakten we ons grote zorgen over de voortgang van ons werk.

Echter mogen we zeggen dat deze situatie onze werkorganisatie bewuster heeft gemaakt van onze unieke rol in kerkelijk en maatschappelijk Nederland en van de noodzaak en urgentie om ons zodanig te positioneren dat zowel onze lidkerken als andere betrokkenen bij SKIN het belang en de toegevoegde waarde van ons werk aan den lijve ervaren en zich deelgenoten weten van onze vereniging en (meer) betrokken raken bij dit werk.

In gebed hebben we stappen gezet, in een poging om het tij te keren. Wij hebben veel tijd geïnvesteerd in de ontwikkeling van onze fondsenwervingvaardigheden, een investering die binnen een korte tijd vruchten begon af te werpen. Echter, al snel ontdekten we opnieuw dat de kern van deze crisis niet het financiële aspect van het werk betreft, maar veel dieper ligt. Het heeft te maken met het commitment van allerlei groepen betrokkenen of relaties van SKIN, te beginnen uiteraard met de lidkerken die gezamenlijk de vereniging SKIN vormen. Hoe belangrijk achten de lidkerken het bestaan en werk van SKIN voor hun dagelijks leven en werk? In hoeverre is SKIN een gemeenschap van gemeenschappen, die ieder zich deel weten uit te maken van een groter geheel dat op zijn beurt een kleinschalige, landelijke weerspiegeling is van de wereldwijde diversiteit binnen het Lichaam van Christus? Deze vragen gaan over identiteit (in Christus), over *sense of belonging*, van waaruit het commitment kan voortvloeien om een steentje bij te dragen – met tijd, inzet, een financiële bijdrage of welke vorm dan ook – aan het al-overstijgende ideaal van Samen Kerk zijn.

Het gaat niet (alleen) om *fundraising*. Onze kerntaak is om vrienden en relaties te werven; *friendraising* is de rode draad die door alle aspecten van het werk van SKIN heen loopt. Om het commitment van onze lidkerken en andere betrokkenen te bevorderen, hebben we plannen gemaakt om relatiegericht te werk te gaan. Dat is uiteindelijk onze *core business*: relaties bouwen en bruggen slaan, tussen migrantenkerken en internationale kerken onderling, tussen migrantenkerken en autochtone kerken, tussen migrantenkerken en allerlei organisaties in verschillende facetten van de samenleving. De beperkte mankracht en middelen hebben we ons niet laten weerhouden om de gemeenschappen en mensen op te zoeken waarop ons werk primair is gericht. Wij hebben veel bezoeken gebracht aan en geluisterd naar allerlei migrantenkerken en internationale kerken, zowel lidkerken als niet-leden, en veel gesprekken gevoerd met partnerorganisaties. Door het delen van onze zegeningen en uitdagingen en het afstemmen van wederzijdse verwachtingen zijn we naar elkaar toegroeid. Wij hebben aan den lijve meegemaakt dat er veel mensen zijn die SKIN een warm hart toedragen. Meer lidkerken hebben vorig jaar hun contributie betaald. Meer mensen hebben bij SKIN aangeklopt en zich als vrijwilliger aangemeld. Deze gemeenschappen en individuen die belangeloos hun tijd, diensten, expertise, giften en niet te vergeten hun passie bij SKIN inzetten, zijn onmisbaar voor dit werk. Wij zijn door God aan elkaar gegeven om elkaar tot steun en zegen te zijn. Onze Hemelse Vader voorziet de uitdagingen die op ons pad komen en voorziet in onze behoeften. Het is uiteindelijk niet ons werk, maar het Zijne. Het is niet onze Kerk, maar de Zijne!

Wij zijn in de eerste plaats onze Heer dankbaar voor Zijn zegen en leiding in de afgelopen jaren. Onze dank gaat ook uit naar onze lidkerken en vrijwilligers, Stichting Vrienden van SKIN, de Protestantse Kerk in Nederland en de fondsen en donateurs die ons financieel gesteund hebben.

Met de bede om Gods leiding gaan wij vol vertrouwen en inspiratie verder.

Namens het bestuur van Samen Kerk in Nederland (SKIN),

Ds. Rhoïnde Mijns-Doth, voorzitter

I. Inleiding

Dit jaarverslag is een weergave van de activiteiten van SKIN op allerlei terreinen in het afgelopen jaar. In 2013 zijn er verdere stappen gezet om onze doelstellingen en de drie beleidsprioriteiten (huisvesting/kerkaccommodatie, opleidingen en toerusting van leidinggevenden in internationale kerken en migrantenkerken, en jongeren) te realiseren vanuit de hoofdstrategie om regionale netwerken van kerken op te zetten en/of te versterken. Daarnaast zetten wij ons ook in 2013 in op tal van andere gebieden. Onze beleidsprioriteiten voor de komende jaren, strategie en andere gebieden van het werk van SKIN zijn beschreven in ons strategisch beleidsplan voor de periode 2012 tot en met 2015 'Diversiteit – Verbondenheid – Participatie'. Het strategisch beleidsplan is te downloaden van onze website.

II. Organisatie

In 2013 hebben twee bestuursvergaderingen plaatsgevonden. Bovendien heeft op 13 juni een interne expertmeeting in Amersfoort plaatsgevonden voor bestuursleden en andere vertegenwoordigers van lidkerken. Tijdens deze bijeenkomst hebben deze kerkleiders samen met de adviseurs en stafleden nagedacht over de huidige positie van de lidkerken, de uitdagingen die zij aangaan en de rol die SKIN daarin speelt of zou kunnen spelen in de (nabije) toekomst. De identiteit, geschiedenis en huidige koers van SKIN zijn ook aan bod gekomen tijdens deze dag van reflectie.

SKIN heeft in 2013 één algemene ledenvergadering gehouden. Deze ledenvergadering heeft plaatsgevonden op 19 oktober. We waren te gast bij lidkerk *LifeWord Christian Center* in Utrecht.

De nieuwsbrief is in 2013 tweemaal verschenen. Het tweetalige magazine biedt een keur aan achtergrondinformatie zoals interviews met leiders van lidkerken, aankondigingen en impressies van activiteiten en bijeenkomsten en boekbesprekingen. Bij de totstandkoming van deze publicatie wordt steeds nauw samengewerkt met gemotiveerde vrijwilligers. In 2013 heeft mevrouw Nel van der Harst dr. Gerard van 't Spijker opgevolgd als redactielid van de nieuwsbrief.

Penningmeester ing. Ernest Scipio is afgetreden per 19 oktober door het verstrijken van de termijn waarvoor hij benoemd is. Adviseur Teus Eikelboom heeft laten weten per 4 juli niet meer te kunnen functioneren als adviseur. Het bestuur van SKIN is ing. Scipio en de heer Eikelboom dankbaar voor hun inzet en betrokkenheid bij SKIN in de afgelopen jaren.

Het bestuur van SKIN heeft de heer Eugene Ng gevraagd en bereid gevonden om aan te treden als penningmeester en bestuurslid namens lidkerk *Scots International Church* in Rotterdam.

Met vreugde mochten wij in 2013 de volgende kerken verwelkomen als leden van SKIN:
Rivers of Life Bible Church – Amsterdam
Sudanese Gospel Mission – Houten

De staf en het bestuur van SKIN hebben in 2013 de bezoeken aan diverse internationale kerken en migrantenkerken, zowel lidkerken van SKIN als niet-leden, voortgezet. Het bezoeken van onze (potentiële) lidkerken en het onderhouden van de onderlinge relaties zijn een wezenlijk aspect van ons werk.

Het contact en de samenwerking tussen SKIN en Stichting Vrienden van SKIN (voorheen Stichting Vrienden Migrantkerken) is in 2013 geïntensiveerd.

III. Regionalisatie en regionale contacten

Sinds 2012 vormt regionalisatie de voornaamste strategie van SKIN om haar doelstellingen en beleidsprioriteiten te realiseren. Het bestuur van SKIN ziet namelijk dat er steeds meer behoefte is om daar waar nodig regionale en/of lokale/stedelijke netwerken van (onder meer) internationale kerken en migrantenkerken in Nederland te vormen en de contacten met de bestaande regionale netwerken te intensiveren, vooral in de grote steden waar veel internationale kerken zijn gevestigd. Hiermee hoopt SKIN dat de eenheid van en solidariteit tussen allerlei christelijke kerken en geloofsgemeenschappen meer gestalte krijgt. Om bepaalde uitdagingen waarmee de kerken geconfronteerd worden het hoofd te bieden is een regionale aanpak nodig. Zo kunnen de internationale kerken effectiever en sneller benaderd worden. SKIN wil de komende jaren investeren in en een bijdrage leveren aan de versterking van de relatie tussen internationale kerken onderling en met de autochtone kerken, waarvan de vertegenwoordigers zo efficiënter kennis kunnen maken met de lokale internationale kerken. Kerken en geloofsgemeenschappen kunnen dan lokaal samen naar buiten treden en zo worden ze beter erkend en gehoord.

Almere

Op 31 augustus organiseerden Stichting *God's Glory* en diverse Almeerse kerken de jaarlijkse Dag van de Eenheid in Almere. Deze dag is bedoeld voor christenen die ernaar verlangen om de eenheid van het Lichaam van Christus in Almere gestalte te geven en te getuigen van hun geloof in Christus naar de (lokale) samenleving. Tot de organisatoren behoorden lidkerken Evangelische Broedergemeente (regio Amsterdam-stad en Flevoland) en *Friends in Christ Ministries*.

Amsterdam

In 2013 is de relatie met de *Pentecostal Council of Churches* (PCC), een koepelorganisatie van migrantenkerken en internationale kerken in Amsterdam, geïntensiveerd. Op 20 augustus heeft de coördinator van SKIN een gesprek gehad met pastor Emmanuel Koney, voorzitter van de PCC en hem geïnterviewd over het werk van de PCC. Het interview is gepubliceerd in de november 2013 editie van het SKIN magazine.

Op uitnodiging van pastor Koney hebben ds. Cesar Taguba en de coördinator op 5 september de jaarlijkse conferentie van de PCC in Amsterdam bijgewoond. Tijdens de conferentie waren verder verscheidene (gemeenschappelijke) lidkerken van de PCC en van SKIN vertegenwoordigd.

Arnhem

Op 9 mei organiseerde het Platform Migrantkerken Arnhem haar jaarlijkse hemelvaartsviering. De viering met als thema 'Op weg met een belofte' vond plaats in de Kruiskerk in Arnhem, waarbij lidkerk *Gereja Kristen Indonesia Nederland* (GKIN) als gastvrouw optrad. Stafmedewerker drs. Francisca Folkertsma was hierbij aanwezig.

Den Haag

Op 15 mei heeft de coördinator van SKIN een gesprek gehad met ds. Albert Abraham, voorzitter van de Haagse Migrantkerken (HMK) en coördinator van het loket migrantkerken bij STEK (voor Stad en Kerk). Zij hebben elkaar op de hoogte gehouden van elkaars activiteiten en de mogelijkheden van samenwerking besproken.

Rotterdam

De verwachte voordelen van het regionalisatieplan worden steeds duidelijker. In 2007 werd door bestuursleden ds. Robert Calvert en pastor Onaolapo Asubiaro stichting SKIN-Rotterdam officieel opgericht. Wat SKIN doet op landelijk niveau, doet SKIN-Rotterdam in Rotterdam.

SKIN-Rotterdam is een onafhankelijke rechtspersoon en heeft een eigen bestuur. Pastor Nana Opoku Konu is voorzitter en in 2010 is Madelon Grant aangesteld als coördinator van SKIN-Rotterdam. Pastor Onaolapo Asubiaro neemt zitting in zowel het bestuur van SKIN als het bestuur van SKIN-Rotterdam. De coördinator van SKIN en directeur Madelon Grant van SKIN-Rotterdam hebben ook in 2013 het contact tussen de vereniging SKIN en de stichting SKIN-Rotterdam onderhouden.

Utrecht en Zeist

In Utrecht en Zeist heeft de Protestantse Kerk in Nederland onder leiding van ds. Simon de Kam en drs. Albert Luiks, in samenwerking met SKIN adviseur dr. Hans Visser, pastor Kelvin Onyema en mevrouw Diana Purba zich ingezet om allerlei internationale kerken in Utrecht en Zeist te bezoeken en de kennismaking tussen autochtone kerken en internationale kerken te bevorderen. Verder nemen ook zitting in de werkgroep: prof. dr. Jan Jongeneel, dr. Gerard van 't Spijker, de heer Bé Jager, ds. Pieter van Winden, de heer Rafael Arustamyan en mevrouw Tineke Zijlstra. Ds. van Winden trad af omdat hij een nieuwe functie kreeg. Een nieuw lid was Ahmed Abdul Mohammed Saleh. Onderlinge relaties werden versterkt door het mede mogelijk maken van ontmoetingen tussen vertegenwoordigers van de Protestantse Gemeente Classes Utrecht en Zeist en vertegenwoordigers van internationale kerken in beide steden. In 2013 vonden deze ontmoetingen plaats op 12 februari en op 24 september. Bovendien hebben diverse migrantenkerken en autochtone kerken samen een korenfestival georganiseerd op 21 juni tijdens de Kerkennacht.

Alliance des Eglises Chretienne de Reveil (A.E.C.R.)

Op uitnodiging van de voorzitter van A.E.C.R., pastor S. Mendes, heeft de coördinator van SKIN op 14 september een kennismakingsgesprek in Deventer gehad met het bestuur van deze organisatie. De A.E.C.R. is een jonge organisatie die opgericht is door een aantal Franssprekende Afrikaanse kerken met als doel om de krachten van allerlei kerken in Nederland te bundelen.

IV. Huisvesting

Kerken voor Kerken

Aangezien huisvesting een van de drie beleidsprioriteiten van SKIN is in de beleidsperiode 2012-2015, heeft SKIN ook in 2013 geïnvesteerd in het initiatief Kerken voor Kerken (KvK), waarbij zij in een vroeg stadium al is betrokken.

Vóór dit initiatief hebben oud-voorzitter drs. Paul The Gwan Tjaij, oud-penningmeester ing. Ernest Scipio en de coördinator van SKIN op 29 juni 2010 een gesprek gehad met ds. Rens Schalkwijk. Hij gaf aan wat de situatie rond de kerkgebouwen in Den Haag was en werd daarbij door SKIN geadviseerd de kwestie niet los te laten. Mede daardoor is het initiatief KvK ontstaan.

Evenals in 2012, is ook in 2013 de samenwerking tussen SKIN en de initiatiefnemers van KvK en andere betrokkenen, waaronder Task Force Toekomst Kerkgebouwen, voortgezet. Op initiatief van voormalig Tweede Kamerlid voor de ChristenUnie mevrouw Cynthia Ortega-Martijn en ds. Rens Schalkwijk werd een aantal bijeenkomsten van KvK in Den Haag georganiseerd, om de huisvestingsproblematiek, waar veel van de internationale kerken en migrantenkerken mee te maken hebben, op de (zowel kerkelijke als politieke) kaart te zetten, en de betrokkenen op dit gebied bij elkaar te brengen om de krachten te bundelen en zich gezamenlijk in te zetten om de vraag naar en het aanbod van kerkgebouwen op elkaar af te stemmen en aan elkaar te koppelen.

SKIN en de initiatiefnemers van KvK en andere betrokkenen hebben besloten om de landelijke stichting Kerken voor Kerken (KvK) op te richten en gestalte te geven. De stichting wil niet het zoveelste initiatief op het gebied van huisvesting zijn, maar juist voorzien in de behoefte om de krachten van allerlei (potentiële) partners en de bestaande en relevante initiatieven en organisaties en hun expertise te bundelen. Op 25 maart 2013 is deze stichting statutair opgericht.

De stichting KvK streeft ernaar om kerkgebouwen in eerste instantie te behouden voor de christelijke kerken en geloofsgemeenschappen en om de zoekende (internationale) kerken te ondersteunen met hun zoektocht naar een geschikte, veilige en betaalbare samenkomstruimte. Bovendien wil de stichting een gesprekspartner zijn van zowel de burgerlijke gemeenten met betrekking tot de kerkenvisie en bestemmingsplannen, als van de landelijke overheid en politiek voor het behoud van kerkgebouwen en

alles wat daarmee samenhangt. KvK wil ook een doorverwijsfunctie vervullen voor maatschappelijke vraagstukken inzake de functie en rol van kerkgebouwen en de christelijke geloofsgemeenschappen.

Stichting KvK bestaat uit een bestuur en een raad van toezicht. Op uitnodiging van de initiatiefnemers is SKIN vertegenwoordigd in zowel het bestuur als in de raad van toezicht van stichting KvK: SKIN-voorzitter ds. Rhoïnde Mijns-Doth is vanaf de oprichting algemeen bestuurslid en drs. Paul The Gwan Tjaij is lid van de raad van toezicht. Verder bestaat het bestuur van de stichting uit: mevrouw Cynthia Ortega-Martijn, voorzitter en ds. Jan Eerbeek, secretaris. Naast drs. The bestaat de raad van toezicht uit: ds. Rens Schalkwijk, voorzitter, en de heer Ruud Schürmann, lid.

Op 6 juni heeft het bestuur van KvK de officiële start van de stichting bekend gemaakt tijdens een *kick-off* bijeenkomst in de Marcuskerk in Den Haag, ook naar aanleiding van het feit dat er in die periode een aantal gebouwen van autochtone kerken in Den Haag (en elders in het land) werden afgestoten. KvK zag en ziet het tot haar taak te behoren om te bezien of hier ook mogelijkheden zijn voor migrantenkerken om één of meer van deze gebouwen over te nemen. De bijeenkomst werd dan ook georganiseerd om te inventariseren wat de behoefte aan kerkgebouwen is en of een gemeenschappelijk initiatief te ontwikkelen is. Het beraad werd bijgewoond door leiders van diverse migrantenkerken en autochtone kerken in Den Haag.

Op uitnodiging heeft ds. Rens Schalkwijk namens stichting KvK op 25 september de bestuursvergadering bijgewoond van stichting De Drie Pijlers. Deze stichting is een gezamenlijk initiatief van een aantal migrantenkerken en internationale kerken in Amsterdam Zuidoost en zet zich namens deze kerken in om de huisvestingsproblematiek in het stadsdeel het hoofd te bieden.

Sinds de oprichting van KvK is het bestuur van KvK bezig geweest om de stichting verder te operationaliseren om haar doelstellingen te realiseren. Omdat er veel werk te verzetten is en de belangstelling voor de (toekomstige) activiteiten van de stichting groot is, heeft het bestuur getracht om bestuursleden en vrijwilligers te zoeken. Ook in 2014 is het bestuur van plan om te werken aan de capaciteitsuitbreiding van de stichting.

Overige activiteiten met betrekking tot huisvesting

Op 14 maart heeft het landelijke congres van Reliplan over herbestemming van kerkgebouwen en kloosters plaatsgevonden. Bestuurslid broeder Tecleab Habte en de coördinator van SKIN waren tijdens dit congres in Amsterdam aanwezig.

In 2013 heeft een aantal internationale kerken en migrantenkerken, zowel lidkerken van SKIN als niet-leden, aangeklopt bij SKIN voor advies en begeleiding op het gebied van huisvesting/kerkaccommodatie. De staf van SKIN heeft naar vermogen hierin bemiddeld.

V. Opleiding en kadervorming

Opleidingen, toerusting en training van leidinggevendenden in de internationale kerken en migrantenkerken vormen ook in de huidige beleidsperiode een prioriteit voor SKIN. Om hieraan uitdrukking te geven, heeft SKIN een plan van aanpak ontwikkeld. Dit is beschreven in het strategisch beleidsplan van SKIN voor 2012-2015. Na een aantal gesprekken gevoerd te hebben met een aantal deskundigen op dit gebied binnen de lidkerken van SKIN, hebben het bestuur en de staf in 2013 dit plan uitgewerkt in een projectplan en ingediend bij meerdere vermogensfondsen. Een aantal fondsen heeft de aanvraag gehonoreerd. Omdat de voor de uitvoering nodige financiën nog niet helemaal zijn toegezegd, gaat SKIN in 2014 verder werken aan fondsenwerving voor dit initiatief en hoopt dan ook het project te kunnen initiëren.

Op uitnodiging heeft de coördinator van SKIN in het najaar een aantal gesprekken gehad met directeur drs. Stan Uyland en de heer Addie van Dalen van GIDSnetwerk en GIDSacademy om de mogelijke samenwerking op het gebied van toerusting en training van leidinggevenden te bespreken. Bovendien heeft de coördinator de expertmeetings bijgewoond die de genoemde vertegenwoordigers van GIDSnetwerk organiseerden op 12 september en 30 oktober om met een select aantal vertegenwoordigers van christelijke organisaties met elkaar te bespreken hoe zij elkaar kunnen versterken op dit gebied. Bij de laatstgenoemde bijeenkomst was ook de voorzitter van SKIN aanwezig.

Op 13, 14 en 15 november organiseerde het Moluks Theologisch Beraad in samenwerking met diverse partnerorganisaties in binnen- en buitenland haar jaarlijkse internationale conferentie in het Moluks Kerkelijk Centrum te Houten. De conferentie had als thema '*The Calling of the Church*'. Namens SKIN hebben bestuurslid ds. Zeth Mustamu, ds. Verry Patty en adviseurs dr. Sjaak van 't Kruis en dr. Hans Visser de conferentie (gedeeltelijk) bijgewoond.

Om de mogelijke samenwerking met de Christelijke Hogeschool Ede (CHE) op het gebied van opleidingen te bespreken, heeft de coördinator van SKIN op 18 november een gesprek gehad met prof. dr. Pieter Boersema in Amersfoort.

VI. Jongeren

Ook in de jaren 2012-2015 heeft SKIN het tot beleidsprioriteit gemaakt om jongeren binnen de internationale kerken en migrantenkerken te betrekken bij de versterking van deze geloofsgemeenschappen, om de generatiekloof die in tal van kerken is ontstaan te helpen overbruggen en om bruggen te slaan tussen christelijke jongeren met allerlei kerkelijke en culturele achtergronden. Hiervoor heeft SKIN een plan van aanpak ontwikkeld dat beschreven is in haar strategisch beleidsplan voor 2012-2015.

De gesprekken tussen SKIN en *Youth for Christ* (YfC) over de mogelijkheden van samenwerking op het gebied van interkerkelijk en intercultureel jongerenwerk zijn ook in 2013 voortgezet. Op 17 juni hebben de voorzitter en coördinator van SKIN een gesprek gehad met directeur Edward de Kam van YfC. Een vervolgesprek tussen de heer De Kam en hoofd Lokaal werk de heer Rik van der Ploeg van YfC en de coördinator van SKIN vond plaats op 24 oktober. Naar aanleiding van deze gesprekken heeft YfC in december 2013 een voorstel voor een gezamenlijk projectplan geschreven. Het overleg tussen YfC en SKIN hierover en het indienen van de definitieve versie van het projectplan bij de fondsen staan gepland in het voorjaar van 2014.

VII. Kerk en samenleving

Justitiepastoraat

Het Platform Migrantkerken van het Justitiepastoraat is het gezamenlijke initiatief van de Interkerkelijke Commissie voor de Geestelijke Verzorging in de Inrichtingen van Justitie (ICJ) en SKIN. De voornaamste doelstelling van het platform is het versterken van de verbinding tussen migrantkerken en het justitiepastoraat. In 2013 heeft het Platform twee bijeenkomsten georganiseerd. De eerste vond plaats op 26 januari in het gebouw van *Victory Outreach* in Den Haag. Op 12 oktober vond de tweede bijeenkomst plaats in het gebouw van Het Zout der Aarde in Rotterdam. Aan deze bijeenkomst hebben deelgenomen: justitiepredikanten en –pastores, pastores en vertegenwoordigers van diverse internationale kerken en migrantkerken, medewerkers van stichting Exodus en andere relevante organisaties. Tijdens deze bijeenkomsten heeft een aantal voorgangers van migrantkerken een interactieve presentatie gegeven over de wijze waarop de eigen kerkelijke

gemeenschap de gevangenen ondersteunt en de rol die de geloofsgemeenschap speelt tijdens en na de detentie. De ervaringen van kerken met gedetineerden en de invloed van de verschillende culturen en/of kerkelijke tradities werden uitgewisseld. De hoofdpredikant van het justitiepastoraat heeft de recente ontwikkelingen toegelicht met betrekking tot de bezoeksregeling van migrantenpredikanten en –pastores aan gedetineerden. Bovendien kwamen de vorderingen in de studie van de justitiepastores uit de migrantenkerken aan de orde.

Het is verheugend om te zien dat er veel van de grond komt door de samenwerking. Inmiddels werkt er vanuit de migrantenkerken een aantal vaste predikanten bij het justitiepastoraat, zijn een aantal pastores zeer nauw bij het werk betrokken als vervanger in kerkdiensten, en leveren veel leden van internationale kerken en migrantenkerken een actieve bijdrage aan het pastoraat.

Op 3 juni vond de afscheidsbijeenkomst van ds. Jan Eerbeek als hoofdpredikant bij de Dienst Geestelijke Verzorging van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) van het Ministerie van Veiligheid en Justitie plaats in het gebouw van *City Life Church* in Den Haag. Namens SKIN waren de voorzitter, de coördinator en vertegenwoordigers van een aantal lidkerken hierbij aanwezig. Ds. Eerbeek is opgevolgd door ds. Jan-Gerd Heetderks. De bevestiging en intrede van ds. Heetderks als de nieuwe hoofdpredikant vond plaats op 10 november in Utrecht. Hierbij was adviseur dr. Hans Visser namens SKIN aanwezig.

Mensenhandel en –smokkel Sinds 2010 wordt SKIN uitgenodigd voor het interdepartementaal overleg mensenhandel. Dit overleg wordt georganiseerd door het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Doel van het overleg is om samen met de ministeries en de niet-gouvernementele organisaties die betrokken zijn bij de aanpak van mensenhandel de actualiteiten met betrekking tot de aanpak van mensenhandel en de zorg voor de slachtoffers te bespreken. Ir. Hauw Han, projectleider ‘Aanpak mensenhandel en –smokkel’ van SKIN, nam namens SKIN deel aan dit overleg dat plaatsvond op 10 januari.

Op uitnodiging van de Europese Commissie vond op 17 april in Amsterdam een informeel gesprek plaats tussen mevrouw Myria Vassiliadou, de anti-mensenhandel coördinator van de Europese Unie, en vertegenwoordigers van verscheidene niet-gouvernementele organisaties. Het doel van het gesprek was om de inzichten uit te wisselen en de uitdagingen te inventariseren op het gebied van mensenhandel. Op uitnodiging heeft ir. Hauw Han namens SKIN deelgenomen aan dit gesprek en de publicatie van SKIN ‘Richtlijnen om de slachtoffers van mensenhandel en van mensensmokkel te helpen’ (december 2009) kort gepresenteerd en overhandigd aan mevrouw Vassiliadou. Naar aanleiding van dit gesprek heeft de Europese Commissie de Richtlijnen van SKIN op haar website geplaatst.

Op 1 juni organiseerde Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel in samenwerking met Kerk in Actie en SKIN de studiedag ‘Geschapen naar Gods beeld, behandeld als slaaf’ in Utrecht.. Een van de sprekers op deze studiedag was ir. Han die namens SKIN een presentatie heeft gegeven. Verder waren vanuit SKIN de voorzitter en drs. Paul The Gwan Tjaj hierbij aanwezig.

Op 8 juni organiseerden onder meer de Indonesische Ambassade, *Indonesian Migrant Workers Union*, *FairWork* en SKIN een seminar in Den Haag over arbeidsmigratie en arbeidsrechten, in het bijzonder die van de arbeidsmigranten uit Indonesië die in Nederland wonen en werken, ook met betrekking tot de slachtoffers van mensenhandel die gedwongen worden om te werken onder schrijnende omstandigheden. Namens SKIN heeft ir. Han hieraan een bijdrage geleverd.

Overige activiteiten

Op 16 januari organiseerde de werkgroep Pastoraat en Gezondheidszorg van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) een rondetafelgesprek. De bijeenkomst in Utrecht had als thema ‘Naar een pastorale handreiking over bevrijdingspastoraat’. Adviseur dr. Hans Visser was hierbij aanwezig.

Op uitnodiging van ds. Klaas van der Kamp, algemeen secretaris van de Nederlandse Raad van Kerken (RvK), heeft de coördinator van SKIN op 17 januari deelgenomen aan een gesprek tussen een

delegatie van de Wereldraad van Kerken en vertegenwoordigers van een aantal kerken en christelijke organisaties in Nederland. Tijdens deze ontmoeting, die plaatsvond in Utrecht, heeft de coördinator de positie van de internationale kerken en migrantenkerken in Nederland kort geschetst.

Op 18 januari vond de jaarlijkse oecumenelezing in Utrecht plaats. De lezing onder de titel *'Ecumenical challenges in the coming decade'* werd verzorgd door dr. Olav Fykse Tveit, secretaris-generaal van de Wereldraad van Kerken. Adviseur dr. Hans Visser woonde de lezing bij.

Van 20 tot en met 27 januari organiseerden de RvK en de Evangelische Alliantie (EA) de jaarlijkse Week van Gebed voor de eenheid van christenen. Op 20 januari heeft vanuit SKIN de heer Jitan Anandkoemar een Bijbellezing in het Hindi verzorgd.

Op 3 februari hebben de voorzitter en coördinator van SKIN de jaarlijkse Internationale Eucharistieviering in de Marthakerk in Den Haag bijgewoond. Diverse Haagse Rooms-Katholieke migrantenparochies participeerden hieraan met Bijbellezingen, gebeden, gezang en gedans in de eigen talen en culturen.

Oud-bestuurslid dr. Moses Alagbe en de coördinator van SKIN hebben deelgenomen aan de slotretraite van Wij Kiezen Voor Eenheid (WKVE) op 5 en 6 februari in Helvoirt, waar leiders uit allerlei christelijke tradities, kerken en organisaties elkaar ontmoetten vanuit het verlangen om eenheid en verzoening in het Lichaam van Christus gestalte te geven. Tijdens deze retraite is het initiatief WKVE ingestroomd in het Nederlands Christelijk Forum (NCF) dat tijdens deze retraite officieel werd opgericht (zie hoofdstuk XI).

Op 20 april organiseerde de IZB (vereniging voor Zending in Nederland) in samenwerking met stichting *Connecting Churches* en de PKN een symposium in Den Haag over het thema 'Discipelschap nu, met vertegenwoordigers van migrantenkerken'. Namens SKIN hebben adviseur Teus Eikelboom en de coördinator dit symposium bijgewoond.

Op 20 februari organiseerde de RvK een bijeenkomst in Utrecht met het thema 'Slavernij: goedpraten of uitpraten'. Adviseur dr. Hans Visser was een van de sprekers tijdens de bijeenkomst.

Evenals in 2012 heeft lidkerk de Evangelische Broedergemeente (EBG) veel werk verzet ter voorbereiding op de officiële viering van 150 jaar afschaffing van de slavernij in Suriname en de Antillen. Op 18 mei heeft de EBG een musical verzorgd die deel uitmaakte van de interculturele viering die de coalitie Veelkleurig Getuigen organiseerde tijdens de pinksterconferentie van Stichting Opwekking in Biddinghuizen (zie hoofdstuk XI). Voorzitter van SKIN ds. Rhoïnde Mijns-Doth, zelf predikante van de EBG, verzorgde een van de voorbeden tijdens de viering.

Op 14 juni heeft de RvK een verantwoording van het slavernijverleden naar buiten gebracht. Algemeen secretaris van de RvK ds. Klaas van der Kamp overhandigde de tekst aan ds. Mijns-Doth tijdens de perspresentatie van de verantwoording over het slavernijverleden in Zeist. Adviseur dr. Hans Visser verzorgde een van de inleidingen tijdens deze presentatie.

De officiële viering van 150 jaar afschaffing van de slavernij vond plaats op 1 juli in de Koningskerk in Amsterdam. Tijdens deze historische viering hebben ds. Mijns-Doth en directeur ds. Jan Wessels van de EA de preken verzorgd. Adviseur Teus Eikelboom en de coördinator van SKIN waren hierbij aanwezig. De dienst werd uitgezonden op 4 juli op Nederland 2.

Op uitnodiging van directeur Jaap Kooij van de Evangelische Omroep (EO) heeft de coördinator van SKIN op 23 augustus deelgenomen aan een groepsgesprek. De EO organiseerde dit gesprek om input te verzamelen in het kader van het opstellen van het Meerjarenbeleidsplan 2014-2017 van de EO.

Ter gelegenheid van het 100-jarige jubileum van stichting *Ark Mission* organiseerde zij op 27 september een Inspiratiedag in Doorn. Adviseur Teus Eikelboom vertegenwoordigde SKIN tijdens deze viering.

Op 25 en 26 oktober heeft de bijeenkomst van de Nationale Synode plaatsgevonden in Dordrecht. Vanuit SKIN hebben de voorzitter, dr. Moses Alagbe, dr. Samuel Lee en pastor Kelvin Onyema bijdragen geleverd aan deze landelijke bijeenkomst. Verder was adviseur Teus Eikelboom hierbij aanwezig.

Op uitnodiging van directeur ds. Jan Wessels van de EA-EZA heeft de coördinator van SKIN op 14 december deelgenomen aan een ontmoeting in Badhoevedorp tussen het leiderschapsteam van het *European Leadership Forum* (ELF) en vertegenwoordigers van een aantal christelijke organisaties in Nederland. Het doel van het gesprek was om inzichten uit te wisselen met betrekking tot het geestelijke klimaat in Europa, en in het bijzonder in Nederland, en om te bespreken hoe de Nederlandse en andere Europese leiders elkaar kunnen versterken om de uitdagingen waarvoor het Lichaam van Christus zich geplaatst ziet, zoals secularisme en ontkerkelijking, het hoofd te bieden. Samen met een aantal deelnemers wees de coördinator van SKIN tijdens deze ontmoeting op de vele migrantenkerken en internationale kerken in Nederland (en elders in Europa) die juist sterk zijn gegroeid (in aantal en in omvang) in dezelfde periode waarin secularisme en ontkerkelijking hun intrede in Nederland deden. Naar aanleiding van dit gesprek sprak het leiderschapsteam van het ELF het voornemen uit om een Europees platform te bieden aan vertegenwoordigers van Europese migrantenkerken om van elkaar te leren, ook omdat het ELF het verlangen heeft om meer niet-westerse christelijke leiders in Europa te betrekken.

VIII. Overheid en politiek

Op 10 januari heeft SKIN op uitnodiging van het Ministerie van Veiligheid en Justitie deelgenomen aan het interdepartementaal overleg mensenhandel (zie hoofdstuk VII).

In oktober hebben de Nederlandse Zendingsraad (NZR), de EA-EZA, Prisma en SKIN een brief gestuurd naar de minister van Buitenlandse Zaken drs. F.C.G.M. Timmermans, waarin zij de stem en situatie van christenen in het Midden-Oosten, in het bijzonder in Syrië, bij hem onder de aandacht brengen en hem dringend verzoeken om ook deze stem mee te nemen in zijn beleid. Namens SKIN hebben de voorzitter en de coördinator de brief ondertekend.

Op 2 november heeft de projectgroep Vluchtelingen van de RvK haar jaarlijkse Werkdag gehouden in de Bergkerk in Amersfoort. De Adviescommissie Vreemdelingenzaken, die adviezen opstelt voor de regering en signaleringen doet met betrekking tot het vluchtelingenbeleid, werd vertegenwoordigd door de heer Hans Sondaal, die enkele adviezen heeft toegelicht, alsmede de manier waarop de overheid ze oppakt. Tijdens deze dag hebben vertegenwoordigers van kerken en christelijke organisaties zich uitgesproken over het vluchtelingenbeleid. Zij wezen onder meer op de rol en mogelijkheden die kerken hebben als het gaat om hulp aan vluchtelingen. Drs. Paul The Gwan Tjaij vertegenwoordigde SKIN op deze dag en sprak tijdens het debatgedeelte over de pastorale zorg voor vluchtelingen door de migrantenkerken.

IX. Advies, consultatie en voorlichting

Inleidingen, lezingen en andere bijdragen werden op uitnodiging gegeven aan:

- de brochure ‘Impressies van migrantenkerken. Impressies van studenten van de GPW deeltijd opleiding’ van de Christelijke Hogeschool Ede (CHE). De brochure bevat korte verslagen van een aantal CHE-studenten van de bezoeken die zij brachten aan diverse migrantenkerken. Op uitnodiging van coördinator/projectleider ‘CHE en Christenmigranten’ prof. dr. Pieter Boersema heeft de coördinator van SKIN in een artikel gereageerd op de impressies van de studenten.

- de website van de EA, door de coördinator van SKIN. In zijn blog heeft de coördinator gewezen op de positie en de rol van de vele migrantenkerken en internationale kerken in Nederland en op het belang voor autochtone en niet-autochtone kerken om samen op te trekken en gezamenlijk gestalte te geven aan de eenheid van het Lichaam van Christus en haar missionaire roeping.
- de deelnemers aan het symposium ‘Interculturele kerkplanting in de 21ste eeuw’ op 5 oktober in Veenendaal, door dr. Samuel Lee en de coördinator van SKIN. Tijdens dit symposium georganiseerd door *International Church Plants* (ICP) in samenwerking met de EA en Kerklab (voorheen Werkgemeenschap Missionaire Gemeenschapsvorming) sprak dr. Lee over zijn persoonlijke ervaring als pastor van een internationale kerk in Amsterdam en over de relatie tussen autochtone en internationale kerken. Op uitnodiging heeft de coördinator van SKIN een getuigenis gegeven over discipelschap en het belang van het samen optrekken van christenen met allerlei culturele achtergronden om gehoor te geven aan de Grote Opdracht in Mattheüs 28. Bovendien heeft hij een workshop verzorgd over de betekenis van de migrantenkerken voor de Kerk en samenleving in Nederland. Andere vertegenwoordigers van internationale kerken hebben inleidingen en/of workshops verzorgd. Verder hebben de voorzitter en adviseur Teus Eikelboom van SKIN dit symposium bijgewoond.
- het magazine *Visie* van de EO, voor het nummer 43 (26 oktober t/m 1 november), door dr. Moses Alagbe, dr. Samuel Lee en de coördinator van SKIN, die ieder met een stelling of hartenkreet hebben bijgedragen aan ‘De Nieuwe 95’. Eeuwen nadat Maarten Luther zijn 95 stellingen presenteerde, verzamelde *Visie* ‘95 nieuwe stellingen voor een volgende reformatie’, als reactie op de vraag: ‘Wat heeft de Kerk van nu nodig om gezond en vitaal te blijven?’.
- de deelnemers aan de najaarsconferentie van de Vereniging Beraad Grote Steden in de PKN op 1 november in Utrecht, door bisschop Nana Opoku en de coördinator van SKIN. Tijdens de conferentie met als thema ‘Communicatie en communie. Over de samenwerking tussen PKN gemeenten en migrantenkerken’ hebben voorzitter Nana Opoku en directeur Madelon Grant van SKIN-Rotterdam gesproken over de relatie tussen migrantenkerken en autochtone (protestantse) kerken in Rotterdam. De coördinator van SKIN verzorgde een inleiding over het thema van de conferentie. Bovendien waren vanuit SKIN de voorzitter en adviseur dr. Hans Visser op de conferentie aanwezig.

Interviews werden op uitnodiging gegeven aan:

- *Woord & Dienst*, opiniërend magazine voor protestants Nederland, voor het nummer van april met als thema ‘Migranten’, door de coördinator van SKIN, over de relatie tussen autochtone en niet-autochtone kerken.
- het *Christelijk Weekblad*, voor het nummer 20/21 (van 17 mei), door de coördinator van SKIN, over Pinksteren en het werk van SKIN, mede naar aanleiding van het onderzoek ‘Naar een hoger plan. De vrijwillige inzet van internationale en migrantenkerken in Den Haag’ (zie hoofdstuk X).
- het boek ‘God is niet wit. Ons slavernijverleden; wat doen we ermee?’ van Gea Gort en Eva Mabayoje, door de voorzitter van SKIN. Dr. Moses Alagbe en de coördinator van SKIN schreven aanbevelingen voor het boek.

Meerdere vertegenwoordigers van lidkerken gaven interviews op uitnodiging.

X. Onderzoeken en publicaties

In opdracht van de Haagse organisaties STEK (voor Stad en Kerk), stichting SMO (Steunpunt voor Migranten en hun Organisaties), stichting Mara en de Gemeente Den Haag heeft het Verwey Jonker Instituut een onderzoek gedaan naar de vrijwillige inzet van internationale kerken en migrantenkerken in Den Haag met het doel om de relatie en samenwerking tussen de internationale kerken in Den Haag en hun organisaties aan de ene kant en de overheid en andere organisaties in de stad aan de andere kant in kaart te brengen en te versterken. Ten behoeve van het onderzoek hebben diverse internationale

kerken op uitnodiging hun medewerking verleend, waaronder de volgende lidkerken van SKIN in Den Haag: *Acts Revival Church International*, *Deutsche Evangelische Gemeinde*, *Eglise Evangelique de la Haye*, *Gereja Kristen Indonesia Nederland* en *Reconciliation and Restoration Church International*. Op uitnodiging heeft de voorzitter van SKIN het voorwoord geschreven. De onderzoeksrapportage ‘Naar een hoger plan. De vrijwillige inzet van internationale en migrantenkerken in Den Haag’ (november 2012) werd op 22 april gepresenteerd in Den Haag. Namens SKIN hebben de voorzitter, bestuurslid pastor Onaolapo Asubiaro en de coördinator de presentatie bijgewoond.

XI. Contacten en samenwerking

In 2013 is de samenwerking met diverse kerkelijke en niet-kerkelijke organisaties en instellingen voortgezet middels onder meer gezamenlijke samenwerkingsverbanden. Nieuwe contacten zijn aangegaan en gezamenlijke initiatieven met externen zijn ondernomen.

Nederlands Christelijk Forum (NCF)

Geïnspireerd door het model van het *Global Christian Forum* (GCF, www.globalchristianforum.org) en naar aanleiding van de tweede mondiale bijeenkomst van het GCF in Indonesië van 4 tot en met 7 oktober 2011, is een klein aantal leiders van Nederlandse kerken en christelijke organisaties in het najaar van 2011 een aantal keren bij elkaar gekomen om het idee van een Nederlands Christelijk Forum (NCF) te bespreken. In 2012 zijn deze gesprekken voortgezet en is besloten om tot de oprichting van het NCF over te gaan. Om het NCF gestalte te kunnen geven is een stuur- en een adviesgroep met een brede kerkelijke samenstelling in het leven geroepen. De stuurgroep zet de grote beleidslijnen van het NCF uit en is verantwoordelijk voor de uitvoering van alle activiteiten van het NCF, terwijl de adviesgroep meehelpt met het ontwikkelen van de activiteiten, mede zorgt voor het draagvlak en de stuurgroep bijstaat met raad en daad. De stuurgroepleden zijn scriba dr. Arjan Plaisier namens de PKN, voorzitter ds. Peter Sleebos en ds. Wilkin van de Kamp namens de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten (VPE), aartsbisschop dr. Joris Vercammen namens de Oud-Katholieke Kerk en voorzitter ds. Rhoïnde Mijns-Doth namens SKIN. De leden van de adviesgroep zijn algemeen secretaris ds. Klaas van der Kamp namens de RvK, directeur ds. Jan Wessels namens de Evangelische Alliantie (EA), voorzitter ds. Gerrit de Fijter namens de Nationale Synode en de coördinator van SKIN. Evenals het GCF streeft het NCF ernaar “om een open ruimte te creëren waarin vertegenwoordigers vanuit de breedte van de christelijke kerken en interkerkelijke organisaties, die de Drie-enige God en Jezus Christus als perfect in Zijn goddelijkheid en menselijkheid belijden, bij elkaar kunnen komen om wederzijdse respect te bevorderen, gemeenschappelijke uitdagingen te verkennen en samen het hoofd te bieden hieraan”.

Tijdens de slotretraite van Wij Kiezen Voor Eenheid (WKVE) op 5 en 6 februari in Helvoirt is het initiatief WKVE ingestroomd in het NCF. Het NCF is dan ook tijdens deze retraite officieel opgericht (zie hoofdstuk VII). Op 25 en 26 juni organiseerde het NCF haar eerste retraite in Helvoirt. Deze retraite is een voortzetting van de gehouden retraites van WKVE (2010-2013). Zo’n veertig christenen uit allerlei kerkelijke tradities en culturele achtergronden hebben hieraan deelgenomen. Een kwart van de deelnemers bestond uit vertegenwoordigers van diverse migrantenkerken en internationale kerken. De deelnemers zijn met elkaar het geloofsgesprek aangegaan en hebben elkaar meer leren kennen als medechristenen. De deelnemers namens SKIN waren de voorzitter, bestuursleden pastor Onaolapo Asubiaro, ds. Robert Calvert en broeder Tecleab Habte, dr. Moses Alagbe, pastor Ursula Millerson, pastor Kelvin Onyema en de coördinator.

Het NCF is van plan om het organiseren van deze retraites voort te zetten en het draagvlak te vergroten. Op deze wijze worden de visie en missie van het NCF concreet beleefd en gedeeld.

Veelkleurig Getuigen

In 2013 hebben de christelijke koepelorganisaties EA, Evangelische Zendingsalliantie (EZA), NZR, RvK en SKIN als partners in de coalitie Veelkleurig Getuigen het contact met elkaar en de onderlinge

samenwerking voortgezet. De EA en EZA zijn sinds 1 juli gefuseerd en gaan sindsdien samen onder de naam EA-EZA.

Op 18 mei heeft de coalitie de vierde jaarlijkse interculturele viering georganiseerd tijdens de pinksterconferentie van Stichting Opwekking in Biddinghuizen. De viering stond in het teken van 150 jaar afschaffing van de slavernij in Suriname en de Antillen. Lidkerk de EBG heeft een musical verzorgd tijdens de viering en de voorzitter van SKIN verzorgde een van de voorbeden tijdens de viering (zie hoofdstuk VII).

De coalitie heeft besloten ook in 2014 een interculturele viering te willen organiseren in samenwerking met Stichting Opwekking, die we van harte bedanken voor haar gastvrijheid en ontvangst.

Nederlandse Zendingsraad (NZR)

SKIN bleef lid van de bestuursraad van de NZR. (Oud-)Adviseur Teus Eikelboom vertegenwoordigde SKIN tijdens de raadsvergaderingen van de NZR.

Tijdens de raadsvergadering van de NZR op 7 juni met als thema '*Dying for Safety. About Migration to Europe, Intercession and a Missional Response*' verzorgde dr. Samuel Lee een van de inleidingen.

Op 11 oktober organiseerden de NZR en de EA-EZA een bijeenkomst over 'Bijbelvertaling in context'. De heer Teus Eikelboom was hierbij aanwezig.

Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (LOS) en andere initiatieven ten behoeve van de gezondheidszorg voor ongedocumenteerden en andere migranten

Net als in voorgaande jaren hebben drs. Paul The Gwan Tjaij en mevrouw Grace Goei namens SKIN ook in 2013 intensief deelgenomen aan het Breed Medisch Overleg (BMO), een initiatief van stichting LOS, waarin naast SKIN andere organisaties deelnemen die zich inzetten voor de gezondheidszorg aan ongedocumenteerde migranten. Verder heeft drs. The zich verdienstelijk gemaakt als arts voor het zogenaamde Meldpunt vreemdelingendetentie, met betrekking tot de behandeling van klachten van ongedocumenteerde migranten in detentie.

Op 24 januari organiseerde *Defence for Children* samen met de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK) en Artsen Jeugdgezondheidszorg Nederland (AJN) een conferentie over kinderrechten en gezondheidszorg. Het doel van de conferentie was om kinderartsen, jeugdartsen, vertrouwensartsen, kinder- en jeugdpsychiaters en andere belangstellenden bij elkaar te brengen om bij te dragen aan het inzicht in de concrete betekenis van kinderrechten in de dagelijkse praktijk van de gezondheidszorg. Gepensioneerd chirurg drs. The heeft in deze hoedanigheid namens SKIN deelgenomen aan de conferentie.

In juli hebben de deelnemers aan het BMO een gezamenlijke brief gestuurd naar de Tweede Kamer waarin zij zich weer uitspreken tegen het besluit van het kabinet om illegaal verblijf strafbaar te stellen. In deze brief roepen de ondergetekenden de geadresseerde verantwoordelijken op om te werken aan oplossingen voor de door hen gesignaleerde problemen.

Nederlands Bijbelgenootschap (NBG)

De contacten met het NBG zijn ook in 2013 voortgezet. In de afgelopen tien jaren heeft ds. Johannes Linandi SKIN vertegenwoordigd in de Ledenraad van het NBG. Door het verstrijken van de termijn waarvoor hij benoemd is, heeft ds. Linandi het bestuur van SKIN gevraagd om een nieuwe vertegenwoordiger van SKIN te vinden. Het bestuur heeft dan ook bestuurslid broeder Tecleab Habte gevraagd en bereid gevonden om ds. Linandi op te volgen in de Ledenraad van het NBG en voorgedragen te worden voor het lidmaatschap van de Ledenraad.

Ter voorbereiding van het 200-jarige jubileum van het NBG heeft op verzoek van het NBG op 23 april in Amersfoort een ontmoeting plaatsgevonden tussen voorzitter dr. G. Henk van de Graaf en financieel

directeur drs. Roger Mullers van het NBG en vertegenwoordigers van SKIN. Vanuit SKIN waren bestuurslid broeder Tecleab Habte, adviseur Teus Eikelboom en de coördinator van SKIN aanwezig. De twee organisaties hebben met elkaar van gedachten gewisseld over het Bijbelwerk in en vanuit Nederland.

Stichting Christelijk Sociaal Congres (CSC)

In verband met de beperkte capaciteit van en het toenemende beroep op SKIN, heeft SKIN haar lidmaatschap van het CSC in 2013 opgezegd.

Protestantse Kerk in Nederland (PKN)

Met de PKN is nauwe samenwerking steeds onderhouden. In 2013 hebben de PKN en SKIN middels diverse besprekingen elkaar van advies gediend. De PKN heeft SKIN met name geadviseerd op het gebied van communicatie en vrijwilligersbeleid. SKIN heeft de PKN geadviseerd op het gebied van intercultureel kerk zijn (met betrekking tot de relatie van de PKN met de internationale kerken in Nederland).

Op uitnodiging van de Vereniging Beraad Grote Steden (BGS) in de PKN heeft de coördinator van SKIN gesproken over de relatie tussen migrantenkerken en autochtone kerken tijdens de najaarsconferentie van BGS op 1 november in Utrecht (zie hoofdstuk IX). Ter voorbereiding hiervan hebben mevrouw Sylvia van Delden, die namens de PKN de contacten onderhoudt met de migrantenkerken, en haar opvolgster mevrouw Lenny van den Brink de coördinator van SKIN benaderd en gesproken op 14 oktober in Amersfoort.

Op 5 november hebben de voorzitter en de coördinator van SKIN op uitnodiging van dr. Arjan Plaisier, scribe van de PKN, een ontmoeting gehad met het moderamen van de PKN, dat zich graag wilde laten informeren over de werkzaamheden binnen SKIN. Bovendien zijn de wederzijdse verwachtingen en onderlinge samenwerking besproken.

Het jaarlijks overleg tussen de PKN en SKIN vond plaats op 11 november in Utrecht.

Stichting Ondersteunings Fonds Allochtone Kerken (SOFAK)

Net als in de voorgaande jaren heeft SKIN in 2013 de relatie onderhouden met SOFAK. In verband met het aftreden van penningmeester ing. Ernest Scipio gaat SKIN in 2014 op vraag van het bestuur van SOFAK op zoek naar een adviseur/waarnemend lid die namens SKIN de bestuursvergaderingen van SOFAK kan bijwonen. Hiermee kan er verder gestalte worden gegeven aan de onderlinge samenwerking.

Voorts zijn in 2013 (kennismakings-)gesprekken gevoerd en is informatie uitgewisseld met:

- Stichting 24-7 Gebed
- Alpha-cursus Nederland
- Stichting Interkerkelijk Nieuwkomers Steunpunt (INS)
- *International Church Plants* (ICP)
- *New Wine*
- *Open Doors*
- Operatie Mobilisatie Nederland

XII. Tenslotte

Ook in 2013 heeft SKIN samen met andere organisaties en betrokkenen een bijdrage mogen leveren aan de bevordering van het Samen Kerk in Nederland zijn en verdere stappen gezet om haar doelstellingen te realiseren. Tal van activiteiten en initiatieven zijn ondernomen en veel is verricht binnen kerkelijk en maatschappelijk Nederland, door de lidkerken en werkorganisatie van SKIN en met partnerorganisaties en andere betrokkenen. Kerken en christenen uit allerlei kerkelijke tradities en culturele achtergronden participeerden hierin. Het is verheugend om waar te nemen dat er een groeiend besef is onder christenen in Nederland van onze eenheid en gemeenschap in Christus. Het gaat er om dat zusters en broeders elkaar ontmoeten, erkennen en met elkaar het Brood delen. Wij leren in dit proces nieuwe zaken die verrijkend zijn. Wij zijn God dankbaar voor dit proces van verzoening binnen het Lichaam van Christus in ons land. De wereld zal onze missionaire roeping zien en ons getuigenis naar de samenleving (zie Johannes 17:21). De aanwezigheid van vele nieuwe kerken in Nederland is een gave van God, ook in deze tijd dat velen de zogenaamde traditionele kerken verlaten. Onze God laat niet varen de werken van Zijn handen.

Onder leiding van onze Heer en Heiland Jezus Christus, het Hoofd en de Herder van Zijn Kerk, zetten wij ook in 2014 vol moed en vertrouwen het werk voort.

Moge God de lidkerken, het bestuur, de staf, de vrijwilligers, en andere betrokkenen rijkelijk zegenen, ook in 2014.

Bijlagen

Bijlage A: Stichting Vrienden van SKIN

Bestuur

Drs. mr. Huub Lems, voorzitter
Dhr. Hunter Smith, penningmeester
Ing. Ernest Scipio, secretaris
Ds. Arnold van Heusden, adviseur

Comité van Aanbeveling

Ds. Ineke Bakker	Mw. Cynthia Ortega-Martijn
Prof. dr. Bram van der Beek	Dr. Arjan Plaisier
Dhr. Hans Brüning	Dr. Bas Plaisier
Drs. Kathleen Ferrier	Prof. dr. Jan Pronk
Prof. dr. Jan Jongeneel	Dr. Egbert Rooze
Ds. Klaas van der Kamp	Ds. Otto Ruff
Rev. Tom Marfo	Dr. Joris Vercammen
Dr. Gert Noort	Dr. Hans Visser
Drs. Paul van Oosten	

Bijlage B: Bestuur en staf van SKIN

Bestuur

Ds. Rhoïnde Mijnals-Doth	voorzitter
Dhr. Eugene Ng	penningmeester
Pastor Onaolapo Smith Asubiaro	lid
Rev. Robert Calvert	lid
Pastor Tecleab Habte	lid
Mevr. Saar Lekatompessy-Pattinasarany	lid
Ds. Johannes Linandi	lid
Ds. Zeth C. M. Mustamu	lid
Pastor John J. Serebour	lid
Pastor Leonard Bitu Kasima Uhuru	lid
Dr. Nieke K. Atmadja	adviseur
Drs. Leen van Drimmelen	adviseur
Dr. Sjaak van 't Kruis	adviseur
Dr. Hans Visser	adviseur

Staf

Ir. Anmar S. N. Hayali	coördinator
Drs. Francisca M. N. Folkertsma-Huizer	stafmedewerker

Bijlage C: Ledenlijst SKIN

Acts Revival Church International
Arise for Jesus Ministries
De Armeense Apostolische Kerk van Nederland – Almelo en Amsterdam
Assemblee Evangelique du Dieu Vivant
Assemblee Evangelique Mon Rocher – Breda en Tilburg
Assemblee Evangelique la Victoire de Jesus Christ
Centre Missionaire Bethesda
8e CEPAC (Communauté Eglise Pentecôtiste de l’Afrique Centrale) Philadelphia Swahili Kerk
Christian Arab Community Church
Christian Baptist Church
Christian Family International “House of Transformation”
Christengemeente Alpha & Omega – Rotterdam
Christengemeente Filadelfia van Apocalipsis
Colonne de la Verité Ministries
Communauté Chrétienne de Den Bosch
Deutsche Evangelische Gemeinde, Den Haag
Eglise Basilea d’Amersfoort
Eglise Evangelique de la Haye
Eglise Evangelique La Pierre Angulaire
Eglise Internationale d’Utrecht / M.I.R.S.
Eglise Kimbanguiste Nederland
Eglise Pentecote la Grace de Dieu
Eglise Pentecote la Source
Ethiopisch-Orthodoxe Tewahedo Kerk in Nederland (Debre Mewie Heilige Gabriel Kerk)
Evangelische Broedergemeente Nederland (EBGN)
The Everlasting Salvation Ministries
Father’s House Movement – Beweging van Iraanse huiskerken in Nederland
The Filipino Parish in the Netherlands
Friends in Christ Ministries
Geredja Indjili Maluku (GIM, de Molukse Evangelische Kerk)
Gereja Kristen Indonesia Nederland (GKIN, Indonesisch-Nederlands Christelijke Kerk)
Gereja Minahasa Nederland - De Goede Herder (kerkgenootschap)
Gereja Minahasa Nederland – De Ontmoeting Kerk (stichting)
Glorious Chapel International
Good News Ministries International
Gospel Revival Outreach Ministries
Holland Methodist Church
Holy Fire Revival Ministries International
Stichting Houd Vast
The House of Fellowship
Stichting Interkerkelijk Nieuwkomers Steunpunt
International Christian Fellowship Amersfoort (Grace Church en De Oase)
International End-Time Revival Ministries
Japanese Christian Fellowship Church of the Netherlands
Jesus Christ Foundation Church
Stichting (Mission) Jiewan Jyotie (The Light of Life Ministry)
King of Kings Baptist Church
LifeWord Christian Center
Living Word Outreach Ministries
Love Christian Centre
Mahber Kristian Nederland / Ethiopian Evangelical Churches Union of the Netherlands (EECUN,
Unie van Ethiopische Evangelische Kerken in Nederland)
Maranatha Community Transformation Centre

Ministere de Victoire Armee Chretienne (M.V.A.C.)
Mountain of Fire and Miracles Ministries International, Den Haag
Oromo Christelijke Kerk – Utrecht
Pentecost Revival Church International
Persekutuan Kristen Indonesia (PERKI)
Perzische Kerk Kores
Presbyterian Church of Ghana
Reconciliation and Restoration Church International
Redeemed Christian Church of God – Jesus House for All Nations
Redemption Faith Ministries
Resurrection Power and Living Bread Ministries
Rivers of Life Bible Church
Scots International Church Rotterdam
Sudanese Gospel Mission
Sunday International Christian Outreach
Team Ministries
The Triumphant Faith Chapel
The True Teachings of Christ's Temple
Urdu (Speaking) Congregation of The Protestant Churches in the Netherlands (de Pakistaanse Kerk in Nederland) – Amsterdam en Rotterdam
The Word Miracle Church International